

TALENT gezien in de klas? TALENT

Handwijzer voor een talentrijk parcours in jouw school

www.go4talent.be

Dus jij wil werken aan talent in jouw klas of school? Je zoekt inzicht, tips en goeie praktijken waarmee je zelf aan de slag kan? Dan is Go4talent 'the place to be'.

Maar wat bedoelen we nu precies met het woord 'talent'? In de inleiding lees je er meer over. Go4talent kijkt door een waarderende bril. "Words create worlds" of "woorden creëren werelden". Wat je zegt, heeft invloed op de wereld en bepaalt hoe je de wereld ziet. Zie jij je leerling of je collega als een probleem of als een bron vol mogelijkheden? Benadruk je wat goed gaat of eerder wat fout gaat? Om die ommezwaai naar meer waardering te maken, moet je je als leerkracht en als directie gesteund voelen. Daar geeft deze bundel een aanzet toe.

In 'Deel 1: talentgericht lesgeven, hoe doe je dat?' geven we tips en inspirerende verhalen om als leraar de talenten van je leerlingen te ontdekken en te ontwikkelen. Want we focussen op het goede in elke leerling en willen ieders talenten versterken. Met waardering als basishouding haal je het beste in elke leerling naar boven.

Pas als heel de school waarderend kijkt naar leerlingen, maar ook naar collega's en naar de school in zijn geheel, voel je je als leerkracht gesteund in deze aanpak. Go4talent besteedt heel wat aandacht aan talentbeleid voor je school. 'Deel 2: een talentgerichte school, hoe doe je dat?' zal je heel wat inspiratie bieden om van je school een plek te maken met aandacht voor talent.

Als je sprekers aan het woord wilt horen over talent, als je ervaringen wilt delen en ondersteuning wilt krijgen i.v.m. de talentprojecten die je opzet in je school, kun je samenwerken met andere scholen of instanties in een lerend netwerk. 'Deel 3: een lerend netwerk organiseren, hoe doe je dat?' helpt je praktisch op weg, als je via een lerend netwerk dezelfde ervaring op wilt doen als de scholen van Go4talent. De innovatieve methodiek van Go4talent kan je zeker gebruiken voor interne professionalisering. Ben je overtuigd? Deel 4 zet alles nog even voor je op een rijtje.

Op de website Go4talent vind je nog meer verhalen, achtergrondkennis, praktische tools en tips. Afhankelijk van wat jij nodig hebt, kan je zelf op reis doorheen deze oase.

De weg rechtdoor is meteen gaan zoeken. Geef rechts op het scherm een zoekterm in en bekijk de oogst.

Graag eerst meer lezen? Daarvoor is er de boekenhoek, en de pagina met links naar andere websites.

Wil je meteen aan de slag in je klas? Dan vind je onder het menu 'talent ontdekken' heel wat mogelijkheden.

Werken aan talentontwikkeling betekent ook anders gaan evalueren, aandacht hebben voor talent op oudercontacten, klassenraden, enz. Meer daarover vind je bij het menu 'talent opvolgen.'

Vind tonnen inspiratie

Uit de praktijk blijkt dat talentontwikkeling pas echt werkt als ook het schoolbeleid daarvan doordrongen raakt. Dan uit zich dat in onderlinge samenwerking en communicatie, in het schoolwerkplan, in het leiderschap en personeelsbeleid. Dat is het thema van het menu 'talentbeleid'.

Al het 'ontwikkeld materiaal' staat op één plek. Handig als je meteen aan de slag wilt.

Jongeren komen na de middelbare school, al dan niet via een tussenstap in het hoger onderwijs, uiteindelijk op de arbeidsmarkt terecht. Op die arbeidsmarkt is de aandacht voor talent en talentontwikkeling de laatste jaren alleen maar toegenomen. Wil je er meer over lezen, verken dan de berichten onder het menu 'talent op de arbeidsmarkt'.

Het meest levendig, herkenbaar en kleurrijk zijn wellicht de verhalen uit de praktijk. Bij het menu 'Onze scholen' kan je de scholen uit het eerste Go4talent netwerk leren kennen, en duiken in de talentenpraktijk van iedere school.

Daarnaast trakteert Go4talent je regelmatig op nieuws, op meningen en inzichten via de blogs. Die bereik je via het menu 'blog'. De meest recente nieuws- en blogberichten vind je op de homepage.

Veel plezier met je ontdekkingstocht!

Inleiding - Talent en waardering: wat bedoelen we?

Talent en talentontwikkeling krijgen de laatste jaren steeds meer aandacht. Ook in het onderwijs. Maar wat is dat dan, talent? En hoe kunnen wij, leerkrachten en directies van het secundair onderwijs, bijdragen aan een samenleving vol talent? Daarover gaat Go4talent, een website die bruist van inzichten, tips, methodieken en praktijkverhalen. Je kan meteen aan de slag. Maar laat ons eerst even stilstaan bij het wat en waarom van talent.

Talent geeft energie

Talent is de laatste jaren druk beschreven in boeken, studies en talloze projecten. Zoveel auteurs of projecten, zoveel definities van 'talent'. De betekenis van het begrip blijkt nog in volle ontwikkeling. Het Go4talent team is daarom niet nog eens op zoek gegaan naar een sluitende definitie, maar liet zich inspireren, onder andere door 'Ik kies voor mijn talent' van Luk Dewulf. Luk zegt over talent: "Wanneer je bezig bent met je talent 'vliegt' de tijd voorbij. Werken in je talent geeft je energie. Je wordt er niet moe van. Doen waar je goed in bent, maakt je steeds beter. Je kunt groeien en je blijft op die manier plezier hebben in werken en leren."

Stop, ander woord...

Het woord talent roept ook wel eens weerstand op, omdat veel mensen bij 'talent' meteen denken aan uitzonderlijke prestaties. Een herkenbare uitspraak is bijvoorbeeld: "De deelnemers aan de Elisabethwedstrijd voor piano en viool hebben talent. Ik toch niet. Ik kan helemaal niets bijzonders." Spraakverwarring alom dus, zoals dat gebeurt met hippe begrippen in volle evolutie.

Misschien helpt het om 'talent' te benoemen als 'sterkte'. Dat je sterktes hebt, klinkt al veel acceptabeler, niet? Iedereen heeft sterke punten. Zijn we 't daar over eens? Dus zit er op de Vlaamse schoolbanken ook veel talent, toch? Elke jongere heeft talenten, sterktes, dingen waar hij opvallend goed in is. Werken met je talent is aantrekkelijk, leuk en motiverend. Leren gaat sneller en beter als het gericht is op het aanscherpen van sterkten die er al zijn. Daarom is het belangrijk dat jongeren hun talenten ontdekken, geholpen door ouders, vrienden en –uiteraard- de school. Hun zelfwaardering groeit, ze raken meer gemotiveerd, leren sneller, ontdekken hun eigen spoor en maken beter doordachte toekomstkeuzes.

Context voor talent

De talenten van jongeren komen boven als ze uitdagende contexten krijgen aangeboden. In zo'n context kan een jongere ontdekken dat hij een goede organisator is, dat hij oog heeft voor detail, of humor brengt in de groep, dat hij in structuren denkt of creatief is, uitermate sociaal is of opvallend zorgzaam voor anderen. Dat mogen ontdekken, is voor jongeren van onschatbare waarde om een studie of job te kiezen die bij hen past.

Scholen zijn oefenplaatsen voor talent, leerplaatsen waar jongeren hun sterkten mogen aanscherpen en kunnen oefenen om echt goed te worden in hun talent. Scholen kunnen daarvoor een uitdagende en passende context scheppen. Een goede dosering in projectwerk, groepsoopdrachten en klassikaal lesgeven zorgen er voor dat jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen.

Waarderend schoolklimaat

Om zo'n stimulerende context waar te maken, is een waarderend schoolklimaat een basisvoorwaarde. Leerkrachten, directie en leerlingen die elkaar vertrouwen, waarderen en – naast de vertrouwde focus op fouten en correctie – vooral kiezen om te werken met wat er wél goed is. In een waarderende omgeving durven jongeren en leerkrachten het beste van zichzelf tonen. Ze raken enthousiast om te oefenen, te leren en verder te ontwikkelen.

Het Go4talent-team zette experimenten op om zo'n 'waardierend schoolklimaat' waar te maken. We vertrokken van de basisprincipes van Appreciative Inquiry, of het 'waardierend onderzoek' (AI). Essentieel daarbij is: als je ten volle beseft dat je met de manier waarop je communiceert een wereld van verschil kan maken, gaat de hele school door een andere bril kijken.

Words create Worlds dus, of hoe we door een waarderend onderzoekende houding aan te nemen een nieuwe werkelijkheid creëren waarin jongeren en leerkrachten kunnen floreren.

Deel 1 – Talentgericht lesgeven, hoe doe je dat?

Goede relaties zijn het uitgangsprincipe van Go4talent. Pas als de relaties binnen een klas of een school van 'hoge kwaliteit' zijn, durven leerlingen en leerkrachten hun talenten te laten zien en te ontwikkelen. En iedereen heeft talent, jij als leraar ook, net als je collega's! Nu wil jij natuurlijk weten welke talenten jij en je collega's kunnen helpen om talentgericht aan de slag te gaan in de klas?! Want samen zijn jullie sterker en krijgt iedereen talent, ook dat van jezelf, zijn plaats.

Waarderende bril op je neus?

Waardeer ieders talent(en). Als de sfeer goed zit in de klas kunnen leerlingen ook talenten bij elkaar naar boven halen en versterken. Hou een brede blik en durf zelfs verder te kijken dan onderwijsgerelateerde talenten!

Luistervink in actie?

Haal de juiste informatie uit je gesprekken met leerlingen en analyseer ze zorgvuldig. Hoe doe je dat?

- Toon jezelf zoals je bent. Laat merken dat je je verbonden voelt met wat de leerling zegt.
- Herhaal af en toe wat de leerling je vertelt, vat het verhaal samen. Vraag om toelichting. Maar laat de leerling zijn verhaal wel vertellen in zijn/haar eigen taal.
- Sta stil bij succesverhalen van de leerling, stel er positieve vragen over. Zorg voor pauzes tussen de vragen in. Zo geef je de ander de kans om na te denken over gevoelens, ideeën en oplossingen.
- Laat de leerling maar dromen. Wat hij/zij vertelt hoeft niet realistisch te zijn. Het mag idealistisch zijn. Dromen leiden tot nieuwe inzichten. Als de leerling bezwaren, problemen en/of hindernissen uitdrukt, ga er dan open en constructief mee om. Dat doe je in drie stappen:
 - Pik de signalen op en formuleer in gedachten wat je ziet gebeuren wanneer de weerstand zich voordoet.
 - Vertel op een neutrale, niet-oordelende manier wat je ziet en hoe jij erover denkt.
 - Luister naar de reactie van de leerling.

Creëer je interesse in lessen en lessen in interesse?

Laat je lesinhouden aansluiten bij de interesses van de leerlingen. Laat de leerlingen zelf les geven over hun talent. Durf breder dan de klas te kijken. Laat leerlingen proeven van verschillende leercontexten en laat hen rijke ervaringen opdoen. Door de confrontatie met andere omgevingen kunnen ook andere talenten komen bovendrijven.

Toon jij de weg?

Probeer lesinhouden te koppelen aan ervaringen of noden die leerlingen op de arbeidsmarkt zullen ervaren. Dat motiveert hen extra, want hierdoor zullen ze het nut van bepaalde lesinhouden en talenten beter inzien. Zorg er tegelijkertijd voor dat je leerlingen hun talenten breed ontwikkelen en niet louter in functie van de arbeidsmarkt. Zo kunnen leerlingen later vanuit hun talenten hun plaats zoeken binnen een ruim gamma aan functies op de arbeidsmarkt.

Zeg jij waar het op staat?

Heeft echt iedereen talent? Ja, maar het is niet altijd eenvoudig om het te ontdekken en te benoemen. Leerlingen zijn zich niet altijd bewust van hun talenten. Soms praten ze er niet graag over. Help hen dus om die talenten te ontdekken en te benoemen. Stimuleer en ondersteun je leerlingen. Richt je op recente successen in plaats van op problemen en frustraties. Ga samen met de leerling individueel na waar zijn of haar talenten zitten, wat voor de leerling betekenis heeft en wat niet. Zo kun je elke leerling motiveren om hier verder mee aan de slag te gaan. En het leuke is dat je heel wat tools ter beschikking hebt. Neem maar eens een kijkje op onze website!

Aanmoedigende coach?

Jongeren reflecteren niet altijd graag. Leg je leerlingen uit waarom ze moeten reflecteren als ze hun eigen talenten willen ontdekken. Maak van reflecteren ook geen 'vak' of een vast programmaonderdeel van de week. Laat het een natuurlijk gevolg zijn van reële acties. Focus op talent, maar verlies de werkpunten van je leerlingen niet uit het oog.

Leren als talent

Hoe begin je er nu aan? Het talentbewustzijn bij jongeren aanwakken kun je op veel manieren leren. Wat sluit meer aan bij jouw talent? Lezen, workshops of studiedagen volgen, scholen bezoeken die al talentgericht en waarderend werken, filmpjes en dvd's bekijken? Neem zeker een kijkje op Go4talent.be!

Ideeën vanuit Go4talent om talenten te ontdekken

- Waar zijn je leerlingen goed in? Ze kunnen het zelf vragen aan een paar mensen rondom hen!
- Na een online-test kun je je talenten verwerken op een creatieve manier voor een talentenmuur in je klas
- Probeer een van de vele lespakketten op onze website
- Spion spelen, op zoek naar talent?
- Link studiekeuze aan talent
- Bied rijke contexten, binnen en buiten de school
- <http://go4talent.be/category/talent-ontdekken/>

Ideeën vanuit Go4talent om talenten te waarderen

- Laat leerlingen een portfolio samenstellen van de momenten waarop ze konden schitteren
- Iedereen heeft talent. Geef op het rapport eens een 10/10 voor wat je waardeert in elke leerling
- Start de bespreking van elke leerling op een positieve manier tijdens de klassenraad
- Start de bespreking van elke leerling op een positieve manier tijdens het oudercontact
- Stages met oog voor talent
- <http://go4talent.be/category/talent-opvolgen/>

Je krijgt als leraar de kans om waardierend om te gaan met jongeren en om naar hun talenten te speuren. Door een wonderwall en een talententotem krijgen ze meer waardering voor elkaar. Ze groeien door die positieve benadering. Lees meer...

Hele school krijgt positieve vibes

Tongeren – Het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO) brengt een positieve drive op school. Dat doen ze door aandacht te hebben voor de schoolse en vooral ook niet-schoolse talenten van hun jongeren. Leerlingen leren hun eigen talenten kennen, en ook die van hun medeleerlingen.

Een frisse wind door PIBO. Elke leerling, in elke klas, ging op zoek naar zijn talent. Eerst nadenken over de eigen sterktes, en vervolgens ook de positieve eigenschappen van de andere klasgenoten proberen onder woorden te brengen.

Wonderwall

Achteraan in de klas werd een 'wonderwall' gemaakt. Op een prikbord kwamen alle talenten van alle jongeren in de klas te hangen. De klasleraar maakte ook daar een opdracht van: maak je talenten duidelijk op een visuele manier. De wonderwall werd daardoor een waardevolle schat aan informatie, die er tegelijk prachtig uitziet!

Talententotem

Rond het einde van het schooljaar werden alle wonderwalls bijeengebracht in één grote talententotem. Alle talenten van alle jongeren van de hele school op een centrale plek in beeld. Tijdens de jaarlijkse opendeurdag kreeg die natuurlijk veel aandacht van de honderden bezoekers. Leerkrachten, leerlingen en externen kunnen zo zien welke talenten er aanwezig zijn op school. En reken maar, zo is al heel wat verborgen talent ontdekt!

Verborgen talenten ontdekt

De talentenwind maakte heel wat los. Guido Guffens, leraar op PIBO: "De leerlingen waren verbaasd dat hun medeleerlingen zoveel positieve dingen vertelden over hen. Dat gaf hen een heel goed gevoel." Download hier het draaiboek van Guido's proefproject.

Er is nu ook aandacht voor de niet-schoolse talenten en dat leidt soms tot grote verrassingen. Zo blijkt er bijvoorbeeld wel wat muzikaal talent te zijn op school! Een leerling die het lef heeft om een aria te zingen, een leerling die zijn muziekinstrument durft te bespelen voor de klas.

Positieve drive

Directeur Elly: "Jongeren krijgen meer waardering voor elkaar. Daar groeien zij van. Ik herinner me in het bijzonder een leerling waarmee het soms lastig werken was. We hebben haar echt leren waarderen omdat we heel bewust focusten op haar positieve kanten. Die focus op wat wél goed gaat, heeft effecten op ons allemaal: de jongere zelf, de leerkrachten, de klasgroep, de school."

De positieve drive waarvoor PIBO al lang gekend is, is door het talentenproject nog versterkt. Leerkrachten zijn bewust bezig met de sterktes van de leerlingen. Ze spreken de leerlingen erop aan. Dat versterkt de band tussen leerkrachten en leerlingen en zet iets beloftevol in gang op school.

Deel 2 – Een talentgerichte school, hoe doe je dat?

Goede relaties zijn het uitgangsprincipe van Go4talent. Pas als de relaties binnen een klas of een school van hoge kwaliteit zijn, durven leerlingen en leerkrachten hun talenten te laten zien en te ontwikkelen. En iedereen heeft talent, jij als directeur ook, net als je collega's! Nu wil jij natuurlijk weten welke talenten jij en je collega's kunnen helpen om een talentgerichte school te vormen?! Want samen met je collega's bouw je aan relaties van goede kwaliteit, zodat ieders talent zijn plaats krijgt.

Waarderende bril op je neus?

Waardeer ieders talent(en). Iedereen kan iets! Als de sfeer goed zit op school tussen jou en je collega's kunnen jullie elkaars talenten naar boven halen en versterken. Hou een brede blik en durf zelfs verder te kijken dan onderwijsgerelateerde talenten!

Breng je enthousiasme over!

Jij bent al overtuigd. Je wil je schoolcultuur op talent en waardering enten. Hoe krijg je nu je collega's mee? Geloof in je leerkrachten, ondersteun elkaar. Samen kunnen jullie een nieuwe visie creëren. Hou met je team de neuzen in dezelfde richting. Bespreek de verwachtingen en noden met je collega's. Beschouw het als een uitdaging om heel de schoolorganisatie te enten op talent en waardering.

Het kan nuttig zijn waarderende en talentgerichte (personeels)-vergaderingen te organiseren, zodat de hele school ermee leert omgaan. Blijf de interesse voor de waarderende benadering steeds opnieuw aanwakkeren.

Zeg jij waar het op staat?

Leg de focus op successen, troeven, sterktes en potentiëlen van nu en uit het verleden. Deze 'andere' denkwijze vraagt een breed gedragen aanpak in formele en informele contacten. Een goede begeleiding hierbij is welkom!

Kun je ruimte en tijd creëren?

Creëer ruimte om ideeën, successen, methodieken en perspectieven met elkaar te delen. Dit kan bijvoorbeeld op vergaderingen.

Besteed tijd aan het opsporen en ontwikkelen van talenten, ook al is het vaak druk en past het niet altijd in de uurroosters.

Evalueer wat je doet!

Evalueer het implementatieproces continu. Besteed daarbij aandacht aan de context (d.i. locatie, timing, ...) en de schoolcultuur (d.i. gedeelde waarden, tradities, normen, gewoonten, ...) waarin deze implementatie plaatsvindt.

Communiceren als talent

Betrek je ouders bij het veranderingsproces. Ouders kunnen mee ontdekken/aangeven wat de talenten van hun zoon of dochter zijn. Ouders kunnen op die manier dus een helpende hand zijn voor jou! Zij weten nu eenmaal het best wat hun kind interesseert en waar hun zoon of dochter goed in is. Communiceren met ouders verlicht het werk! Beperk dit niet enkel tot de inschrijvingsprocedure, maar bouw momenten in waarop deze informatie (opnieuw) ter sprake komt.

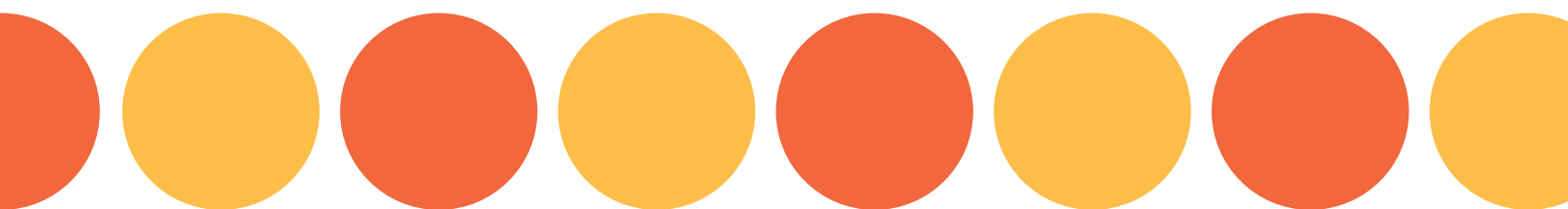
Leer bij!

Hoe begin je er nu aan? Een waarderend en talentgericht beleid maken kun je leren op veel manieren. Wat sluit meer aan bij jouw talent? Lezen, workshops of studiedagen volgen, scholen bezoeken die al talentgericht en waarderend werken, filmpjes en dvd's bekijken? Er zijn 'good practices' te over. Laat je inspireren! Neem zeker ook een kijkje op www.go4talent.be!

Ideeën vanuit Go4talent

- Laat het groeien vanuit de basis. Vorm met enthousiaste medewerkers een kleine werkgroep
- Zorg voor regelmatige prikkels die ook enthousiasmerend zijn
- Communiceer over de projecten met zo veel mogelijk partners: ouderraad, leerlingenraad, pedagogische raad, schoolraad...
Op die manier voelen de deelnemende leerkrachten zich ook gewaardeerd
- Zorg voor bruikbare instrumenten die de leerkrachten meteen kunnen gebruiken
- Laat een kritische vriend toe
- Zorg zelf voor een waarderende omgang met medewerkers
- Zet ook het talent van de leerkrachten in de kijker
- Focus op de talenten, maar verlies de zwakke kanten niet uit het oog
- Meer inspiratie over beleid: zie <http://go4talent.be/category/talentbeleid/>

Langzaamaan gaat een hele school door een talentbril kijken. Met een waarderende klassenraad en waarderende attituderapporten komt de focus van de hele school meer te liggen op mogelijkheden dan op moeilijkheden. Als leraar doe je automatisch mee, want ook jij gaat leerlingen waarderen om hun talenten. Het attituderapport vraagt dat van je. En om de stap gemakkelijker te maken, krijg je regelmatig waarderende woordenschat voorgeschoteld. Lees hier meer!

Woorden creëren werelden in Deinze

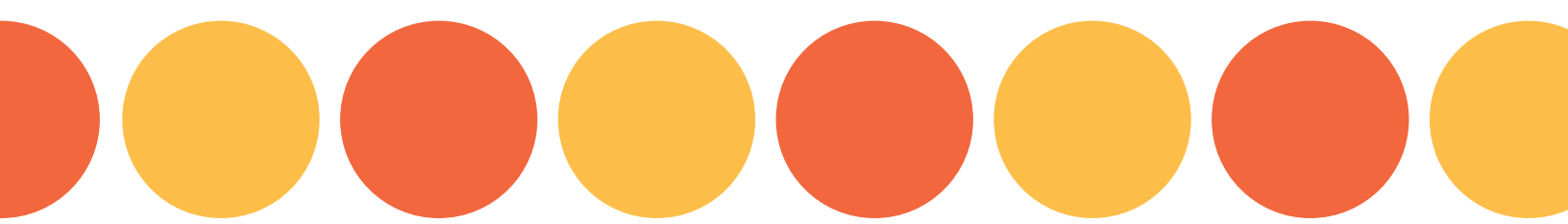
Deinze – Leren en waarderen, dat is de baseline van Sint-Hendrik in Deinze. Waarderende woorden creëren een waarderende school. Die woorden gelden niet alleen voor leerlingen, maar ook voor leerkrachten, directie en ouders. Ze komen van leerlingen, leerkrachten, directie en ouders. Via attituderapport en klassenraden werkt de hele omgeving van de jongeren mee aan waardering.

Waarderend attituderapport en klassenraad

Directeur John Caron ziet het attituderapport als een visitekaartje van de school. Er zijn heel veel mensen betrokken bij het attituderapport. Ouders lezen het, het gaat over de leerlingen, leerkrachten schrijven het en de directeur overhandigt het aan elke leerling afzonderlijk. "We laten ouders zien dat we hun zoon of dochter waarderen, niet alleen wat hun punten betreft, maar ook hun attitude", vertelt John.

Het attituderapport is ingedeeld in vier rubrieken: houding tijdens lessen en lesgebonden activiteiten, studiehouding, sociale houding en persoonlijke houding. Leerkrachten geven niet alleen een resultaat tussen "zeer goed" en "zwak", maar ze schrijven in elke rubriek ook waarderende commentaar erbij.

De klassenraad wordt grondig voorbereid op Sint-Hendrik. De leerkrachten vullen een lijstje in met twee grote luiken. Het eerste luik peilt naar de groeimogelijkheden van de klas in zijn geheel, het tweede luik naar de talenten en groeimogelijkheden van iedere leerling individueel.

Woorden creëren werelden

Aan een verandering van woordenschat moet je werken. De school ziet het als een proces. Leerkrachten krijgen regelmatig lijstjes met waarderende formuleringen die op een rapport kunnen komen in hun vakjes gestopt. De website www.gemotiveerd.be en de achtergrondinformatie bij de kerntalenten zijn daarbij inspiratiebronnen. Andere input gaven Luk Dewulf en zijn boek "Ik kies voor mijn talent".

Volgens John is de taal op de rapporten veranderd. Nu worden er meer oplossingen dan enkel beschrijvingen aangereikt. Leerkrachten benoemen wat al aanwezig is aan mogelijkheden bij de leerlingen en ze geven kansen om bepaalde werkpunten aan te pakken. De toon komt alvast veel positiever over en de focus is ook breder: niet enkel de moeilijkheden, maar ook de mogelijkheden.

Deel 3 – Een lerend netwerk organiseren, hoe doe je dat?

1. Situering

Go4talent bracht een vijftiental secundaire scholen samen om jongeren de kans te geven hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen op school. Vooraleer leerlingen daartoe in staat zijn, moeten directie, leerkrachten en leerlingen waarderend met elkaar omgaan. Want dan pas willen jongeren hun talenten aan anderen laten zien. Go4talent koos de waarderende benadering (Appreciative inquiry) daarbij als uitgangspunt.

Go4talent werkte met een lerend netwerk. De directeur en minstens 3 leerkrachten van elke school woonden een achttal sessies bij over talent en waardering. Tegelijkertijd zette elke school een eigen talentproject op. Tijdens de sessies kregen de deelnemers ruim de tijd om van elkaar te leren en inspiratie bij elkaar op te doen. De scholen versterkten zichzelf en elkaar. Om één van de deelnemende directeurs te citeren: "We waren altijd helemaal opgeladen als we terugkwamen van een bijeenkomst."

Het opzetten van een lerend netwerk overstijgt echter de draagkracht van een individuele school. Het kost wel wat tijd om een heel traject van talent en waardering uit te stippelen en uit te voeren. In dit laatste hoofdstuk lees je welke rol de stuurgroep van Go4talent (2011-2012) heeft gespeeld in de organisatie en begeleiding van het lerend netwerk. We noemen de stuurgroep hier facilitator.

Communiceren als talent

Betrek je ouders bij het veranderingsproces. Ouders kunnen mee ontdekken/aangeven wat de talenten van hun zoon of dochter zijn. Ouders kunnen op die manier dus een helpende hand zijn voor jou! Zij weten nu eenmaal het best wat hun kind interesseert en waar hun zoon of dochter goed in is. Communiceren met ouders verlicht dus het werk! Beperk dit niet enkel tot de inschrijvingsprocedure, maar bouw momenten in waarop deze informatie (opnieuw) ter sprake komt.

Leer bij!

Hoe begin je er nu aan? Een waarderend en talentgericht beleid maken kun je leren op veel manieren. Wat sluit meer aan bij jouw talent? Lezen, workshops of studiedagen volgen, scholen bezoeken die al talentgericht en waarderend werken, filmpjes en dvd's bekijken? Er zijn 'good practices' te over. Laat je inspireren! Neem zeker ook een kijkje op www.go4talent.be!

2. Rol van facilitator t.o.v. de school

Per netwerk	Individuele school	Faciliterende organisatie
1 dag		Planning en secretariaatswerk
0,5 dag/pers		Inhoudelijke voorbereiding door begeleiders (leer)groepen.
1 dag		Procesbegeleider lerend netwerk.
0,5 dag		Contacteren sprekers.
-		Eventueel opzetten train de trainer voor de begeleiders.
1 dag/pers	Aanwezigheid op netwerkbijeenkomsten door directeur en minimum 2 leraars/coördinatoren.	Aanwezigheid op netwerkbijeenkomsten.
-	Vervanging afwezige personeelsleden n.a.v. lerende netwerken.	
-	Uitwerken casus op niveau school of klas.	
1 dag		Verwerken en evaluatie.

Het lerend netwerk Go4talent kwam in 13 maanden tijd 8 keer samen. Dit is een minimum om het vuur brandend te houden en om een waardevol talentproject uit te voeren in elke school.

3. Go4talent: kosten en baten

Als je een LN wil organiseren, moet je rekening houden met een aantal vaste en variabele kosten:

Vaste kosten:

- Externe procesbegeleider of opleiding train the trainer
- Sprekers en workshopbegeleiders
- Zaal / infrastructuur

Variabele kosten:

- Werkmateriaal
- Catering

Maak hierbij zeker gebruik van het budget voor professionalisering van de overheid.

4. Wat maakte het lerend netwerk succesvol?

Als je zelf een lerend netwerk wil opzetten, hou dan rekening met de volgende tips.

de scholen

- zorg voor voldoende scholen
- vraag per 'school' of entiteit telkens de aanwezigheid van een directeur en minstens 3 leraars/coördinatoren
- zorg voor een grote diversiteit in (richtingen van) de scholen: het geeft veel kansen om van elkaar te leren

de bijeenkomsten

- zet directies en leraars samen rond dezelfde tafel zodat ze mekaars ervaringen delen
- laat een (professionele) procesbegeleider die AI in de vingers heeft de sessies begeleiden (en vooraf voorbereiden)
- laat een 'kritische vriend' toe op de LN (bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van de arbeidsmarkt en/of geïnteresseerde buitenstaander)
- geef alle deelnemers van het lerend netwerk een initiatie in AI
- nodig boeiende sprekers uit
- belicht talent en waardering vanuit zoveel mogelijke invalshoeken
- hou rekening met de resultaten van evaluaties van de sessies
- laat directieleden en leerkrachten zelf aan het woord in (kleine) leergroepentijd om als scholen van elkaar te leren
- geef scholen de kans om trots te zijn op hun talentproject (vb. door erover te spreken, door workshop te geven, enz.)
- ...

de talentencasus

- hou de casus dicht bij het 'wezen' en de dagelijkse realiteit van de school
- stel weinig regels voorop, maar stuur wel waardierend bij
- zorg ervoor dat leerlingen er beter van worden
- zorg ervoor dat het ontdekken van talenten meer is dan 'kunstjes' doen op één dag van het jaar
- ...

5. Wat kan je verwachten op een lerend netwerk van talent en waardering?

Voor directe linken: <http://go4talent.be/hoe-kan-n-go4talent-lerend-netwerk-eruitzien/>

Go4talent organiseerde sessies over:

- a) Wat is talent en wat is waardering?
- b) Hoe creëer je draagvlak voor talent op school?
- c) Stel je eigen talentproject op
- d) Inspireer je eigen school en de andere scholen rond je talentproject
- e) Hoe maak je je talentproject duurzaam?

Deel 4 – En, overtuigd?!

Jongeren meer talentbewustzijn geven, zodat ze hun mannetje kunnen staan in de maatschappij. Dat is de missie van Go4talent. Het lerend netwerk van secundaire scholen zoekt naar manieren om de stap naar hoger onderwijs en naar de arbeidsmarkt voor jongeren te vergemakkelijken.

De website is een krachtig instrument om te werken aan een nieuwe 'mindset' van talent en waardering. Er zijn mogelijkheden te over. Dat kan je illustreren met de volgende metafoor. Het is in een school zoals in een kippenhok. Je hebt het hok zelf en de scharrelruimte. Als je in het hok rondkijkt, dan zie je enkel muren en balken, nooit zonlicht. Maar stap je de scharrelruimte in, dan zijn er kansen genoeg binnen de formele ruimte om talenten te ontdekken en te waarderen.

Volgens Go4talent moet het schoolbeleid het juiste klimaat van talent en waardering creëren, waardoor leerkrachten de ruimte krijgen en uitgedaagd te worden om met hun leerlingen nieuwe dingen te doen. En leraars moeten deze kansen dan ook waar maken. Zowel in curriculaire als in extra-curriculaire activiteiten, zowel in formele als in informele ontmoetingen kan je werken aan relaties van hoge kwaliteit met jongeren. Geef jongeren alle kansen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Ga voor een holistische benadering waar jong en oud kan groeien.

Als leerkracht individueel aan talent werken is goed. Het werken aan talent en waardering wordt pas duurzaam, als iedereen aan hetzelfde zeel trekt. Daar kan het schoolbeleid voor zorgen. Go4talent wil nog een stap verder gaan door met een hele scholengemeenschap of andere vormen van samenwerking tussen scholen te kiezen voor een nieuwe 'mindset' van talent en waardering.

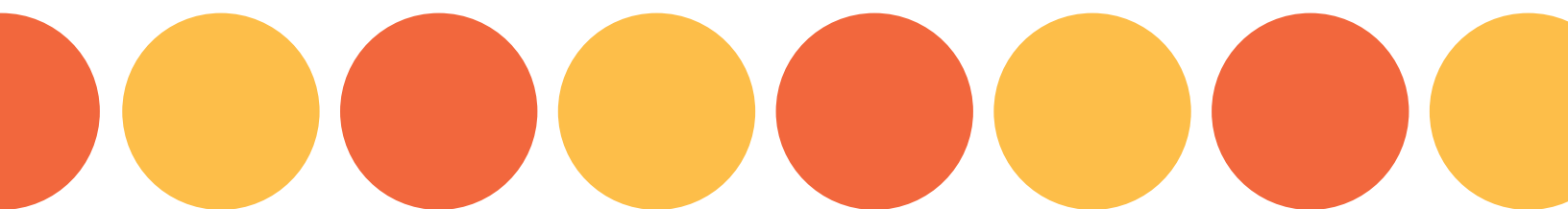
Dat de ommezwaai naar een talentgerichte benadering tijd en energie kost, spreekt voor zich. Wat je ervoor in te plaats krijgt, maakt dat meer dan goed.

- voor de jongeren: als zij zich bewust zijn van hun talenten, kunnen ze betere studiekeuzes maken en hun talenten presenteren en inzetten voor en op de arbeidsmarkt.
- voor de leerkrachten, ondersteunend personeel en directie: iedereen wil graag werken in een school waar je je talenten kunt inzetten en waar je werkt aan waarderende relaties. De energie die daarbij vrijkomt straalt uit tot ver buiten de schoolpoort.
- voor het vervolgonderwijs en de bedrijfswereld: ook in die organisaties haal je veel meer positieve energie uit de ontwikkeling van je talenten! Het is belangrijk mensen in te zetten en aan te spreken op al hun talenten. Je krijgt er een stuk bereidwilligheid en motivatie voor in ruil.

Go4talent biedt heel wat inspiratie om deze missie waar te maken in onderwijs. Dus wacht niet langer, begin eraan!

Veel succes!

“Meer dan de moeite waard”, dat zeggen de deelnemers over het lerend netwerk Go4talent over talent en waardering. In een lerend netwerk leer je van elkaar en met elkaar. Je krijgt de tijd om te werken aan een project en om erover van gedachten te wisselen. Je inspireert anderen en anderen inspireren jou. Dat alles met een insteek van waardering. Lees hier meer...

Netwerksamenwerking Go4talent meer dan moeite waard

Go4Talent brengt twaalf scholen van alle netten, alle windstreken en alle onderwijsvormen bijeen in één netwerk. Doel? Samen uitzoeken hoe de school het talentbewustzijn bij jongeren kan versterken. Over zin en resultaat van dit netwerk hebben we een gesprek met vijf directeurs: Hilde Van den Bossche van Campus Burchtstraat kOsh (Herentals), Willy Jans van VTI (Leuven), Wim Roosen van BUSO Wagenschot (Eke), Elisabeth Vanrusselt van Martinusschool (Bilzen) en Elly Vanspauwen van PIBO (Tongeren).

“Deelnemen aan dit netwerk kost natuurlijk tijd, maar de opbrengst weegt ruim door. We dragen een klein stukje bij en krijgen een hele taart van verhalen en ideeën terug,” zegt Hilde. Dat maakt nieuwsgierig. Waarin zit de winst dan precies?

Fundamenten onder talentenhype

Go4talent stimuleert om na te denken over talent: wat het betekent, hoe je het kan zien en ontwikkelen, waarom het belangrijk kan zijn. Go4talent kiest voor een waarderende benadering van talent: kijken naar wat wél goed gaat en dat ontwikkelen. “Dat betekent ook loskomen van een traditionele invulling van talent als uitblinken in kunst of sport bijvoorbeeld. Dat eenzijdige idee hebben we ook in onze scholengemeenschap kunnen doorbreken,” aldus Hilde.

Elisabeth weet intuïtief dat kinderen die zich goed voelen een open geest hebben en dus liever en makkelijker leren. “Ik kreeg daarover al veel tegenkating te verwerken vanuit traditionele gedachten over onderwijs die nadruk leggen op controle en gehoorzaamheid. Met alle input uit Go4talent heb ik nu stevige wetenschappelijke argumenten, en in een onderwijscontext overtuigen die makkelijker dan intuïtie.”

Waarderen wat er is

Go4talent draait om het ontwikkelen van talentbewustzijn bij jongeren. Dat maakt van hen authentieke mensen, die later ook sterker staan op de arbeidsmarkt. “Het is heel belangrijk voor onze leerlingen dat ze horen waar ze wel goed in zijn,” zegt Willy Jans. Hij noemt talentontwikkeling een speerpunt voor zijn school. “Ook in het beroepsonderwijs moeten we manieren zoeken om hen te inspireren en aan te spreken.”

Elly zegt dat die waarderende houding het allerbelangrijkste is wat ze meeneemt uit Go4talent. “We zijn in het onderwijs getraind om fouten te zien. Ik leerde nu kijken naar wat al goed is. Naar wat leerlingen en leerkrachten wél kunnen. Dat verandert de zaak fundamenteel.”

Is er ook wat veranderd op school?

Wim ziet dat de leerlingen echt baat hebben bij die evoluties in de hoofden van de leerkrachten, want die hebben een dieper inzicht en een uitgebreidere woordenschat opgedaan. Er zijn bij Wagenschot ook tal van nieuwe experimenten ontstaan. "We stelen schamtelos goede ideeën in het netwerk. De atelierwerking die de Martinusschool in Bilzen al zo lang doet, bouwen wij nu ook uit bij ons."

In PIBO Tongeren is een andere wind gaan waaien, zegt Elly. Haar omgang met leerlingen is fundamenteel veranderd: éerst aandacht hebben voor hun kwaliteiten verandert alles. "Als een leerling ervaart dat je ziet wat wél goed gaat, voelt hij zich gezien. Problemen bijsturen gaat daardoor veel makkelijker, omdat het fundament goed zit." Elly ziet diezelfde beweging ook in het leerkrachtenteam ontstaan. "In het begin was dat nog wat lacherig, maar nu groeit die stroom van waardering tot een nieuwe schoolcultuur."

Leren uit de verschillen

Go4talent heeft een gevarieerd programma dat flexibel inspeelt op behoeften van de deelnemende scholen. De directeurs waarderen de diversiteit van samenstelling en aanpak. Wim: "De inzichten van sprekers als Dewulf, Lafosse, D'Hert, in combinatie ervaringsuitwisseling met andere scholen, van andere netten en andere delen van het land is verrijkend. Je leert veel uit de verschillen."

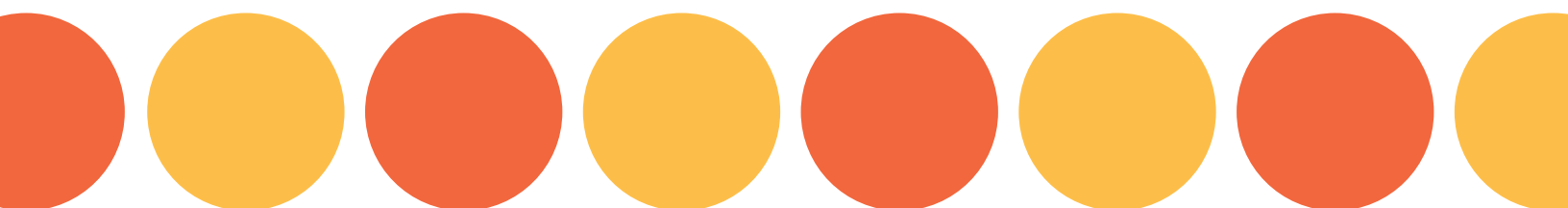
Elisabeth voegt daaraan toe: "Ik ken geen ander platform waar alle facetten van onderwijs samenkomen. De interactie tussen bedrijfsleven, wetenschap, pedagogie en ervaring maakt dat ik hier eindelijk antwoorden vond op vragen die ik al lang heb."

Praktijkgemeenschap

Go4talent blijkt niet de zoveelste navorming te zijn. Het open zoeken, flexibel programmeren, plaats geven aan verschillen en uitwisselen van knowhow maakte van Go4talent een praktijkgemeenschap. Hilde: "We hebben het gevoel dat we niet alleen staan. Andere scholen zijn ook zoekend, en van al die experimenten kunnen we veel leren. We botsen ook allemaal op dezelfde kwesties, zoals de vraag hoe we iedereen mee kunnen nemen in talentontwikkeling."

Willy Jans: "Als je de verhalen van andere scholen hoort, helpt dat om te herkennen waar je zelf ook mee bezig bent. Go4talent als een spiegel dus, die helpt je eigen inspanningen te zien en verder uit te diepen."

Eindredactie

Liesbeth Spanjers

Coördinatie

Luc Vandenhoeck

Verantwoordelijke uitgever

Katrien Bonneux
afdelingshoofd Secundair Onderwijs en
Leerlingenbegeleiding
Departement Onderwijs en Vorming

Vormgeving en fotografie

Kim Baele

Met dank aan Sint-Jozefschool, Mere en Molenveld,
Denderhoutem en Sint-Hendrik, Deinze

Kaftontwerp

Elsa Vandendriesschie, 6e jaar Toegepaste beeldende
kunsten, De Wijnpers, Provinciaal onderwijs Leuven

Depotnummer

D/2013/3241/280

